

บทบรรณาธิการ

คำถาม ศาลพิพากษาให้จำเลยชำระหนี้แก่โจทก์ หากไม่ชำระให้ยึดทรัพย์สินที่จำนองออกขายทอดตลาด หากขายทอดตลาดได้เงินไม่พอชำระหนี้ ให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์จนครบถ้วน ดังนี้ หากทรัพย์สินที่จำนองยังขายทอดตลาดไม่ได้ แต่กำหนดระยะเวลาบังคับคดีใกล้สิ้นสุดลงแล้ว โจทก์จะขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดี ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๑๗๔/๒๕๕๕ นี้ตามคำพิพากษามีดอกเบี้ยนับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จรวมอยู่ด้วย เมื่อคำนวณถึงวันที่โจทก์ขอให้ยึดที่ดินของจำเลยทั้งสองเพิ่มเติม จำเลยทั้งสองมียอดหนี้ค้างชำระทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยรวมกันมากกว่า ๑,๔๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนทรัพย์สินที่จำนองมีราคาตามราคาประเมินของเจ้าพนักงานบังคับคดีเพียง ๕๒๐,๐๐๐ บาท และยังไม่มีการขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองดังกล่าว แม้การบังคับคดีตามคำพิพากษาจะต้องบังคับเอาแก่ทรัพย์สินจำนองก่อน หากไม่ครบจำนวนหนี้ จึงจะบังคับเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของจำเลยทั้งสองได้ แต่ในวันที่โจทก์ร้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยทั้งสอง ระยะเวลาของการบังคับคดีใกล้สิ้นสุดลงแล้ว หากโจทก์ไม่ร้องขอให้ยึดที่ดินและสิ่งปลูกสร้างพิพาททันทีแต่ต้องรอให้มีการขายทรัพย์สินจำนองเสร็จก่อนแล้วจึงจะกลับมายึดที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างพิพาทได้นั้นก็จะเกิน ๑๐ ปี ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๗๑ เป็นเหตุให้โจทก์ต้องเสียสิทธิในการบังคับคดีทั้ง ๆ ที่การขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนองยังไม่เสร็จสิ้นมิใช่เกิดจากความผิดของโจทก์แต่อย่างใด อีกประการหนึ่งจากสภาพราคาทรัพย์สินจำนองเป็นที่เห็นได้ชัดว่าไม่พอชำระหนี้ตามคำพิพากษาอย่างแน่นอน ดังนั้นหากมีการยึดที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างพิพาทไว้แต่ยังไม่นำออกขายทอดตลาดจนกว่าจะมีการขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองเสร็จสิ้นและได้เงินไม่พอชำระหนี้ จึงค่อนข้างที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างพิพาทออกขายทอดตลาดก็ไม่ผิดขั้นตอนการบังคับคดีตามคำพิพากษา และก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย โจทก์จึงมีสิทธินำยึดที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างพิพาทของจำเลยทั้งสองเพิ่มเติม

คำถาม การนำสืบนอกคำให้การ จะถือว่าเป็นข้อเท็จจริงที่ได้ว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นอันจะยกขึ้นอุทธรณ์ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๗๕๖๓/๒๕๕๕ การพิจารณาว่าเป็นข้อเท็จจริงที่ได้ว่ากันมาแล้วหรือมิได้ว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นหรือไม่ จะต้องพิจารณาจากคำฟ้อง คำให้การและประเด็นข้อพิพาทในคดีเป็นสำคัญ ไม่ใช่พิจารณาจากข้อเท็จจริง และการนำสืบพยานหลักฐานในชั้นพิจารณา คดีนี้โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยที่ ๑ ได้รับเงินกู้จากบริษัทเจ้าหนี้เดิมไปเป็นงวด ๆ ครบถ้วนแล้ว จำเลยที่ ๑ ให้การเพียงว่า ไม่ได้ค้างชำระหนี้ตามฟ้องโดยไม่ได้ให้การปฏิเสธต่อสู้เรื่องการรับเงินกู้ไม่ครบถ้วน เป็นประเด็นข้อพิพาทไว้ เท่ากับจำเลยที่ ๑ ยอมรับว่าได้รับเงินกู้ไปครบถ้วนแล้ว การที่จำเลยที่ ๑ นำสืบว่า จำเลยที่ ๑ ได้รับเงินกู้ไม่ครบถ้วน จึงเป็นการนำสืบนอกคำให้การ เป็นเรื่องนอกฟ้องนอกประเด็นถือไม่ได้ว่าเป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น

คำถาม โจทก์ยื่นอุทธรณ์ขอให้ลงโทษจำเลยเฉพาะข้อหาที่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง มิได้อุทธรณ์ในข้อหาความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๙๕ ซึ่งศาลชั้นต้นลงโทษจำคุกและปรับกับให้รอกการลงโทษ ศาลอุทธรณ์จะพิพากษาแก้โทษจำเลยในข้อหานี้ เป็นไม่รอกการลงโทษและไม่ลงโทษปรับจำเลยได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๙๑๘๒/๒๕๕๕ ความผิดข้อหาทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กาย ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๙๕ ให้จำคุก ๑ ปี และปรับ ๔,๐๐๐ บาท จำเลยให้การรับสารภาพ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตาม ป.อ. มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๖ เดือน และปรับ ๒,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอกการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี ยกฟ้องโจทก์สำหรับข้อหาที่มีอายุป็นไว้ในครอบครองโดยมิได้รับใบอนุญาตและพาอาวุธไปในเมือง หมู่บ้านหรือทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุสมควรและโดยมิได้รับใบอนุญาต กับข้อหาทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัวหรือความตกใจโดยการขู่เข็ญ โจทก์อุทธรณ์ขอให้ลงโทษจำเลยเฉพาะข้อหาที่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องดังกล่าว โดยโจทก์มิได้อุทธรณ์ในข้อหาทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายแต่อย่างใด จึงต้องถือว่าโจทก์พอใจคำพิพากษาศาลชั้นต้นที่ลงโทษจำเลยในข้อหาดังกล่าวแล้ว ดังนั้น การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ พิพากษาแก้โทษจำเลยในข้อหานี้เป็นไม่รอกการลงโทษและไม่ลงโทษปรับจำเลย จึงเป็นการไม่ชอบ เพราะเป็นการเพิ่มเติมโทษจำเลยอันเป็นการต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๒ ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้จำเลยมิได้ยกขึ้นฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบด้วย มาตรา ๒๒๕

คำถาม ผู้เสียหายยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยใช้ค่าสินไหมทดแทนในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลย หากศาลพิพากษาให้จำเลยใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ตามฟ้อง ศาลจะกำหนดให้จำเลยใช้ค่าทนายความแก่ผู้เสียหายได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๖๓๐/๒๕๕๕ โจทก์ร่วมยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๕๓ วรรคหนึ่ง มิให้เรียกค่าธรรมเนียมจากโจทก์ร่วม เว้นแต่ในกรณีที่ศาลเห็นว่าโจทก์ร่วมเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนสูงเกินสมควรหรือดำเนินคดีโดยไม่สุจริต ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้โจทก์ร่วมชำระค่าธรรมเนียมทั้งหมดหรือแต่เฉพาะบางส่วนภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดก็ได้ แม้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๐ กำหนดให้คู่ความฝ่ายที่แพ้คดีเป็นผู้รับผิดชอบในชั้นที่สุดสำหรับค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวงก็ตาม แต่เมื่อคดีนี้โจทก์ร่วมไม่ได้เสียค่าธรรมเนียมและห้ามมิให้ศาลยุติธรรมเรียกค่าธรรมเนียมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๕๒ และมีใช้กรณีที่ศาลมีอำนาจสั่งให้ฝ่ายที่แพ้คดีใช้ค่าธรรมเนียมแทนอีกฝ่ายหนึ่งได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๕๕ จึงไม่อาจกำหนดให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าทนายความให้โจทก์ร่วม

คำถาม ความผิดต่อเนื่องและกระทำต่อเนื่องในท้องที่ทั้งสองแห่ง แต่ผู้ร่วมกระทำผิดถูกจับกุมต่างท้องที่กัน พนักงานสอบสวนท้องที่ใดเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวน

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๐๑/๒๕๕๕ แม้จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ถูกจับกุมในท้องที่สถานีตำรวจภูธรพระประแดง แต่ก่อนหน้านั้นจำเลยที่ ๑ ถูกจับกุมพร้อมเมทแอมเฟตามีนของกลางจำนวนหนึ่งในท้องที่สถานีตำรวจภูธรพระสมุทรเจดีย์ ซึ่งจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ อยู่ ณ บริเวณที่เกิดเหตุในท้องที่ดังกล่าวและมีพฤติการณ์ร่วมกระทำผิดกับจำเลยที่ ๑ ด้วย แต่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ขับรถที่มีเมทแอมเฟตามีนของกลางอีกจำนวนหนึ่งหลบหนีไปและถูกจับกุมในท้องที่สถานีตำรวจภูธรพระประแดง ย่อมถือว่าเป็นความผิดต่อเนื่องและกระทำต่อเนื่องในท้องที่ทั้งสองแห่ง พนักงานสอบสวนท้องที่ใดท้องที่หนึ่งในสองแห่งนั้นย่อมมีอำนาจสอบสวนได้ และเมื่อจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เป็นคู่คดีกับจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นตัวการและถูกจับกุมได้ก่อนแล้ว พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรพระสมุทร

เจดียย์ยอมเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙ และพนักงานอัยการยอมมีอำนาจฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๐

คำถาม ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้งดการไต่สวนมูลฟ้องและพิพากษายกฟ้องขอหาความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์และรับของโจรเพราะบรรยายฟ้องไม่ครบองค์ประกอบความผิดฐานความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๖๔, ๒๖๘, ๓๔๑ อยู่ในเขตอำนาจศาลแขวง จึงให้คืนคำฟ้องแก่โจทก์ ชอบหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๒๘๐/๒๕๕๕ ตามฟ้องโจทก์ที่บรรยายถึงการกระทำทั้งหลายอ้างว่าจำเลยทั้งสามร่วมกันกระทำความผิด ไม่มีข้อเท็จจริงหรือการกระทำใดของจำเลยทั้งสามที่เป็นการเอาทรัพย์ของโจทก์ไปโดยทุจริต และฐานรับของโจรก็ไม่มีข้อความใดที่กล่าวอ้างว่าจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ร่วมกันรับไว้ซึ่งทรัพย์โดยรู้ว่าได้มาโดยการกระทำความผิดที่เข้าลักษณะลักทรัพย์หรือรับของโจร ศาลล่างทั้งสองยกฟ้องความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์และร่วมกันรับของโจรชอบแล้ว ส่วนที่โจทก์ขอแก้ฟ้องโดยขอแก้หรือเพิ่มเติมข้อเท็จจริงที่เป็นการกระทำทั้งหลายของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ จากเดิมซึ่งไม่ครบองค์ประกอบความผิดฐานรับของโจรเพื่อให้ครบองค์ประกอบความผิด มิใช่เป็นการขอแก้หรือเพิ่มเติมฐานความผิดหรือรายละเอียดซึ่งต้องแถลงในฟ้องดังที่ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๔ บัญญัติให้ทำได้ ศาลชั้นต้นไม่อนุญาตให้โจทก์แก้ฟ้องชอบแล้ว เมื่อศาลชั้นต้นยกฟ้องความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์และร่วมกันรับของโจรโดยมิได้ไต่สวนมูลฟ้อง ฟ้องของโจทก์จึงคงมีเพียงความตาม ป.อ. มาตรา ๒๖๔, ๒๖๘, ๓๔๑ เท่านั้นที่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง แต่ความผิดดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับอยู่ในเขตอำนาจของศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑๗ ประกอบมาตรา ๒๕ (๕) ศาลชั้นต้นยอมไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาตามมาตรา ๑๘ ศาลล่างทั้งสองไม่รับคดีไว้ไต่สวนมูลฟ้องจึงชอบแล้ว และชอบที่ศาลชั้นต้นจะมีคำสั่งโอนคดีไปยังศาลแขวงที่มีเขตอำนาจตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑๖ วรรคท้าย การที่ศาลล่างทั้งสองไม่โอนคดีไปยังศาลแขวงแต่คืนฟ้องในความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๖๔, ๒๖๘, ๓๔๑ แก่โจทก์ อันเป็นการที่ได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายจึงเป็นการไม่ชอบ แม้โจทก์มิได้ฎีกา แต่เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

นายประเสริฐ เสียงสุทริวงค์

บรรณาธิการ